

عکس: انوشه پیربادیان

توریسم پایدار چیست؟

نویسنده: نگار قدیمی

توریسم پایدار چیست؟

نویسنده: نگار قدیمی

Co-funded by
the European Union

ارتقاء گردشگری مسئولانه برای
حفاظت از میراث فرهنگی و توسعه گردشگری پایدار

Promoting Responsible Tourism for Heritage Protection and Sustainable Development

This project has been funded with support from the European Commission.
This document reflects the views only of the author and the Commission cannot be held
responsible for any use which may be made of the information contained therein

فهرست

- ۴ ■ اثرات منفی صنعت توریسم
- ۶ ■ توریسم پایدار چیست؟
- ۹ ■ ارتباط توریسم پایدار با اهداف هفده گانه
- ۱۲ ■ چه کسانی می توانند در رسیدن به توریسم پایدار نقش داشته باشند؟
- ۱۴ ■ نقش شرکت های خصوصی در دستیابی به توریسم پایدار
- ۱۸ ■ نقش دولت ها در دستیابی به توریسم پایدار
- ۲۰ ■ نقش ارگان های غیر دولتی در دستیابی به توریسم پایدار
- ۲۱ ■ نقش مردم محلی در دستیابی به توریسم پایدار
- ۲۳ ■ نقش توریست ها در دستیابی به توریسم پایدار
- ۲۴ ■ نتیجه گیری
- ۲۵ ■ منابع

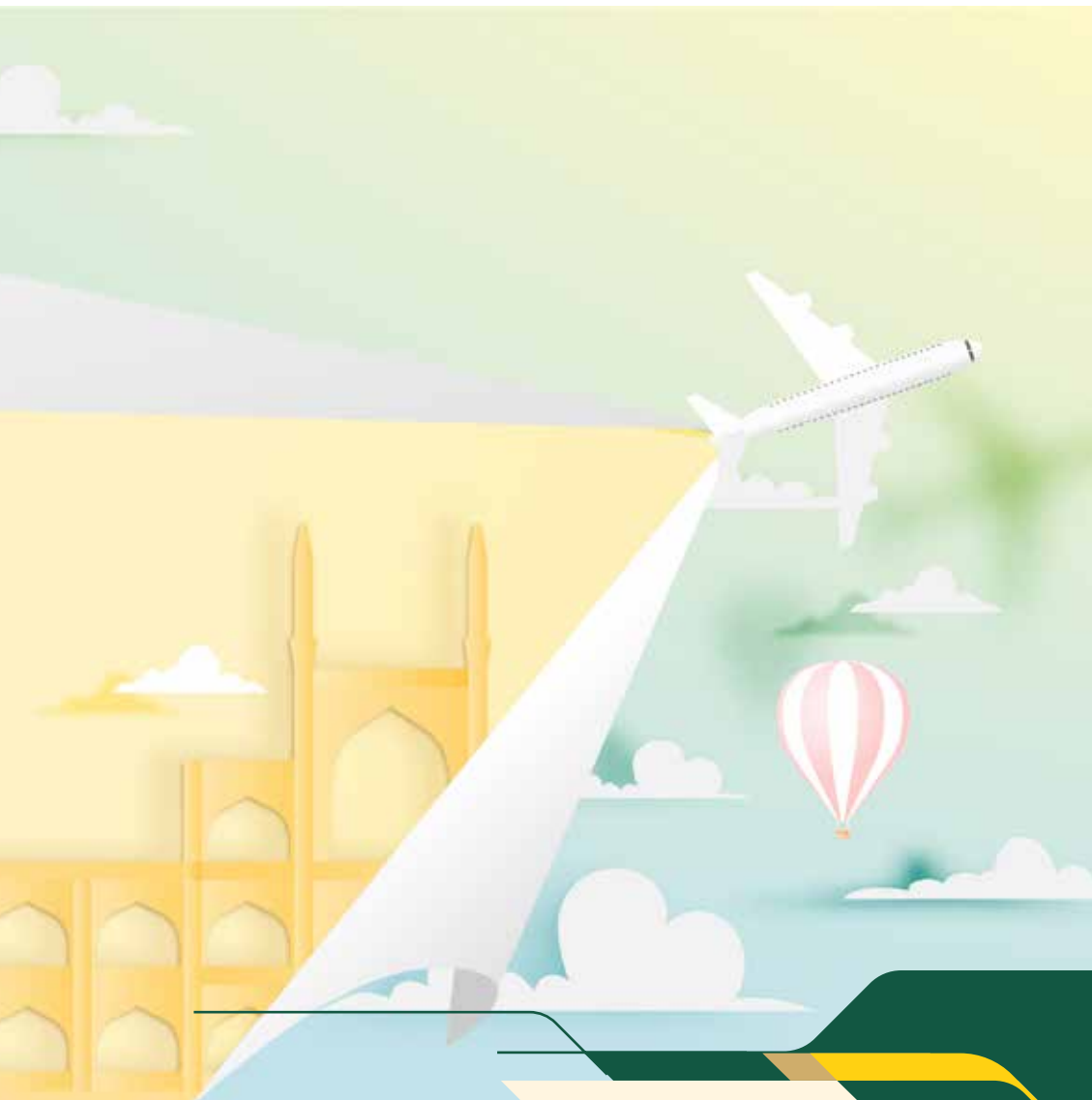
اثرات منفی صنعت توریسم

شلوغی بیش از حد مراکز توریستی و نبودن محدودیت برای تعداد گردشگر، خراب شدن آثار فرهنگی و زیستگاه‌های طبیعی توسط گردشگران، عدم کنترل روی بازدیدکنندگان، تولید انبوه زباله، استفاده ناپایدار از منابع و بهره نبردن جامعه محلی از منافع اقتصادی توریسم، همگی از اثرات منفی توریسم هستند که یا شاهد آن‌ها بوده‌ایم یا درباره آن‌ها شنیده‌ایم.

از بُعد محیط‌زیستی، توسعه توریسم منجر به کاهش منابع طبیعی، کمبود آب، از بین رفتن تنوع زیستی، کاهش ظرفیت تولید زمین، ایجاد آلودگی و سایر مشکلات می‌شود. مثلاً صنعت توریسم در ایجاد گرمایش زمین نقش دارد. به طوری که سهم توریسم در انتشار گاز دی اکسید کربن ۵ درصد است. نگاهی به روندها و پیش‌بینی‌های موجود گویای این است که در سال‌های آتی، با توسعه توریسم، اثرات منفی آن نیز به طور بلقوه افزایش می‌یابند. این اثرات دو سویه بوده و مراکز توریستی نیز به طور مستقیم یا غیر مستقیم از اثرات منفی متاثر می‌شوند. اگر روش‌های کاری بخواهند به طریقی که اکنون هستند تا سال ۲۰۵۰ ادامه پیدا کنند، با در نظر گرفتن روند رشد توریسم، مصرف انرژی ۱۵۴ درصد، تولید گازهای گلخانه‌ای ۱۳۱ درصد، مصرف آب ۱۵۲ درصد و دفن زباله ۲۵۱ درصد، افزایش پیدا خواهد کرد. این درحالی است که تغییر در روش‌های کاری و سیاست‌ها می‌توانند به اثرات منفی تغییر جهت بدهند و منجر به نتایج مثبت شده و محرکی برای حرکت به سوی پایداری بیشتر در زنجیره تامین توریسم و سایر صنایع شوند. ایجاد این تغییرات برای ثابت نگه داشتن و افزایش منافع اقتصادی و اجتماعی حاصل از توریسم ضروری است.

توریسم پایدار چیست؟

بدون مدیریت صحیح، توسعه صنعت توریسم، منجر به فشار بر تنوع زیستی و اکوسیستم‌ها خواهد شد که درآمد و کیفیت زندگی بسیاری از مردم و جوامع محلی به آن‌ها وابسته است. همچنین کیفیت گردشگری کاهش یافته و ذی نفعان، بخصوص جامعه محلی و مردم از آن بهره منصفانه‌ای نخواهند برد. بنابراین برای داشتن آینده‌ای بهتر در مناطق توریستی، باید به ترویج "توریسم پایدار" پرداخت.

"توریسم پایدار" توریسمی است که به تمام اثرات اقتصادی، اجتماعی و محیط زیستی کنونی و آتی توریسم توجه کند و پاسخگوی نیازهای گردشگران، جوامع محلی، محیط زیست و سایر ذی نفعان این صنعت باشد. بنابراین توریسم پایدار باید از منابع محیط زیست بطور بهینه استفاده کند، به جوامع محلی احترام بگذارد و از بهره‌مند شدن منطقی و دراز مدت آنها از منافع اقتصادی اطمینان حاصل کند و تمام ذی نفعان را از منافع توریسم بهره‌مند کند.

مفهوم "توریسم پایدار" در طول بیست سال گذشته توسعه یافته است و ارتباط بیشتری با برنامه‌های ملی و بین‌المللی پیدا کرده است. بطوری که مجمع عمومی سازمان ملل در قطعنامه‌های متعددی "توریسم پایدار" را ابزار مهمی برای توسعه، ریشه کنی فقر و حفاظت از محیط زیست دانسته و سال ۲۰۱۷ را به عنوان سال بین‌المللی "توریسم پایدار برای توسعه" تعیین کرد.

"توریسم پایدار" با مدیریت صحیح می‌تواند منجر به ایجاد کسب و کار مفید و پایدار، کاهش فقر، ایجاد انگیزه برای حفاظت از محیط زیست و کمک به کشورها برای داشتن اقتصادی متنوع‌تر با قابلیت انطباق بیشتر با شرایط جدید شود.

اصول "توریسم پایدار" می‌بایست در تمام طول چرخه توسعه توریسم، از برنامه‌ریزی، سرمایه گذاری، اجرا، مدیریت، بازاریابی، تولید و مصرف کالاها و خدمات تا پایش و ارزیابی مورد توجه قرار گیرد.

ارتباط توریسم پایدار با اهداف هفته گانه

سازمان ملل، در سال ۲۰۱۵، هفته هدف اصلی برای کاهش چالش‌های اقتصادی، اجتماعی و محیط‌زیستی را تعیین کرد و از همگان یعنی دولت‌ها، شرکت‌های تجاری، شهرداری‌ها، موسسات آموزشی، ارگان‌های غیر دولتی و شهروندان دعوت کرد تا هر کسی با توجه به نقشی که در رسیدن به هر یک از این اهداف می‌تواند بازی کند، اقدامات مورد نیاز را انجام دهد و تاکید کرد که این اهداف به یکدیگر مرتبط بوده و همکاری همه برای رسیدن به این اهداف تا سال ۲۰۳۰ ضروری است.

وجود سالانه ۱٫۲ میلیارد توریست بین‌المللی، گویای تاثیر چشم‌گیر و گسترده این صنعت بر جوامع، محیط زیست و اقتصاد است. واضح است که توریسم با اختصاص دادن ۱۰ درصد تولید ناخالص ملی دنیا، ۱ شغل از ۱۰ شغل موجود و ۷ درصد از صادرات جهانی، به خود نقش مهمی را در دستیابی به اهداف هفده‌گانه ۲۰۳۰ سازمان ملل داشته باشد. دستیابی به هدف‌های شماره ۸ (کار شایسته و رشد اقتصادی)، ۱۲ (تولید و مصرف مسئولانه) و ۱۴ (حیات زیر آب) به طور خاص، در رابطه با اجرای "توریسم پایدار" مورد توجه قرار گرفته است. همین‌طور ارتباط اهداف هفده‌گانه با یکدیگر و گسترده‌ی صنعت توریسم و ارتباط آن با سایر بخش‌ها و صنایع در طول زنجیره تامین، گویای تاثیر گذاری مستقیم و غیر مستقیم توریسم در رسیدن به تمامی اهداف هفده‌گانه است. ریشه‌ی کنی فقر شدید، مبارزه با تغییرات اقلیمی، ترویج تساوی حقوق مرد و زن، حفاظت از اکوسیستم‌های دریایی و خشکی همچنین تشویق گفت‌وگو بین فرهنگ‌های مختلف به منظور افزایش درک متقابل و صلح، همگی اهدافی هستند که با ایجاد و توسعه "توریسم پایدار" می‌توان قدم‌های موثری در جهت دستیابی به آن‌ها برداشت. درک اثرگذاری توریسم بر این اهداف، در سطح جهانی، روز بروز در حال افزایش است. همچنین، دستیابی به اهداف هفده‌گانه نیز خود در رسیدن به "توریسم پایدار" موثر است و می‌تواند اثرات منفی توریسم را کاهش دهد. به بیان دیگر این ارتباط دو سویه است. به عنوان مثال طوفان‌های شدید سال ۲۰۱۹ در مناطق کارائیب که از اثرات تغییرات اقلیمی بوده است، آسیب‌های زیادی به مراکز گردشگری این مناطق وارد آورده و به صنعت توریسم کاملاً لطمه زده است.

دستیابی به اهداف هفته‌گانه در رسیدن به "توریسم پایدار" موثر است.

تغییر سیاست‌ها، روش‌های کاری و رفتار ذی‌نفعان برای دستیابی به "توریسم پایدار" و اهداف هفته‌گانه ضروری است. متقابلاً توریسم پایدار به پنج طریق زیر در دستیابی به اهداف هفته‌گانه کمک می‌کند:

۱ ایجاد رشد اقتصادی پایدار

۱

۲ در نظر گرفتن تمام اقشار جامعه، اشتغال‌زایی و کاهش فقر

۲

۳ استفاده بهینه از منابع طبیعی، حفاظت از محیط زیست و توجه به پدیده تغییرات اقلیمی

۳

۴ توجه به ارزش‌های فرهنگی، تنوع فرهنگ‌ها و میراث فرهنگی

۴

۵ ترویج درک متقابل، صلح و امنیت

۵

چه کسانی می‌توانند در رسیدن به توریسم پایدار نقش داشته باشند؟

صنعت توریسم در طول زنجیره تامین خود ارتباط گسترده و جدایی ناپذیری با سایر بخش‌ها و صنایع دارد. همچنین اهمیت این صنعت در دستیابی به اهداف هفده‌گانه توسعه پایدار، ارتباط پیچیده این اهداف با یکدیگر و موثر بودن دستیابی به این اهداف برای رونق توریسم، همگی گویای گسترده بودن دامنه اثر پذیری و اثرگذاری توریسم بر سایر قسمت‌های اجتماعی، اقتصادی و محیط‌زیستی است. پیشرفت در دستیابی به اهداف هفده‌گانه تنها با همکاری واقعی بین تمام ذی‌نفعان بدست خواهد آمد.

مشارکت موثر مابین تمام ذی‌نفعان شامل دولت‌های ملی، منطقه‌ای و محلی، بخش خصوصی، دانشگاه‌ها، مراکز غیر دولتی، مردم و جوامع محلی در مناطق توریستی، به منظور رسیدن به اهداف زیر ضروری است:

۱ افزایش درک اثرات بین سازمانی فعالیت‌های
مختلف توریسم در طول زنجیره تامین

۲ دستیابی به حداکثر رساندن اثرات مثبت توریسم

۳ کاهش ریسک‌های بلقوه

۴ پیدا کردن راه حل‌های پایدار و مسئولانه برای
چالش‌ها و تهدیدهایی که توریسم با آنها روبرو است.

گفتمان و مشارکت

گفتمان بین ذی نفعان باید ۱- منجر به ایجاد تفاهم و موافقت برای قبول اصول اصلی و استانداردها شده ۲- تلاش‌های همگان را برای دستیابی به اهداف با یکدیگر هم سو و متصل کند. در این ارتباط می باید:

دولت‌ها با طراحی سیاست‌ها و چارچوب‌های لازم برای توسعه توریسم پایدار

بخش خصوصی با نشان دادن تعهد کامل خود به توریسم پایدار در تعهد به مدل‌های تجاری پایدار و با تغییر روش‌های کاری خود

جامعه بین‌المللی با ایجاد طرح‌های همه جانبه و موثر برای تامین سرمایه برای توریسم در راستای دستیابی به اهداف هفده گانه

مشارکت نمایند. برای پیش بردن مشارکت‌هایی این چنین پیچیده استفاده از مکانیسم‌های ویژه مانند چارچوب تاثیر جمعی^۲ پیشنهاد می‌شود.

نقش شرکت‌های خصوصی در دستیابی به توریسم پایدار

شرکت‌های خصوصی بازیکنان اصلی صنعت توریسم هستند. این شرکت‌ها شامل انواع اقامت‌گاه‌ها، شرکت‌های حمل و نقل، شرکت‌های تورهای گردشگری، شرکت‌های مدیریت مناطق گردشگری، شرکت‌های مربوط به تکنولوژی و بسیاری دیگر از انواع شرکت‌ها هستند.

با درک این موضوع که موفقیت مراکز توریستی وابسته به شرایط جامعه، وضعیت محیط زیست از نظر سلامت و پایداری اقتصادی مناطقی که این شرکت‌ها در آنجا وجود دارند، می‌باشد، شرکت‌های خصوصی نقش مهمی در بهبود این سه شرط اصلی دارند. شرکت‌ها باید هدفشان در کنار درآمد زایی، حفاظت از محیط‌زیستی که در آن فعالیت می‌کنند و داشتن اثر مثبت بر شرایط جامعه و کیفیت زندگی کارکنانشان باشد. تحقیقات نشان می‌دهد که شرکت‌ها از بهبود شرایط محیط‌زیستی و اجتماعی، نفع مستقیم می‌برند.

به بیان دیگر تعهد شرکت‌ها به اصول پایداری و کمک در دستیابی به اهداف سال ۲۰۳۰ دارای توجیه اقتصادی می‌باشد. بخش خصوصی در صنعت توریسم می‌تواند در دستیابی به تمام اهداف هفده‌گانه به ویژه اهداف ۱۲ (تولید و مصرف مسئولانه)، ۱۳ (اقدام برای اقلیم)، ۱ (ریشه‌کنی فقر)، ۴ (آموزش با کیفیت) و ۸ (کار شایسته و رشد اقتصادی) کمک کند. این بخش می‌تواند با درون‌سازمانی کردن این اهداف به دستیابی آن‌ها کمک کند. اندازه‌گیری میزان این اثرگذاری هنوز ساده نیست زیرا روشی جهانی که شرکت‌های توریستی بتوانند میزان پیشرفت و کمکشان را در دستیابی به اهداف هفده‌گانه اندازه‌گیری کنند، وجود ندارد. بعضی از شرکت‌های خصوصی متوجه شده‌اند که با درون‌سازمانی کردن اهداف هفده‌گانه، از کارایی بالاتری بهره‌مند خواهند شد، میزان هزینه‌ها ایشان کمتر شده، از سایر رقبا متمایز و جایگاه بهتری در اجتماع برای آنان ایجاد خواهد شد. امتیاز برتر یافتن نسبت به رقبا و متمایز شدن از سایرین شاید دلیل اصلی توجه شرکت‌های خصوصی به اهداف هفده‌گانه باشد زیرا از نظر اقتصادی به نفع این شرکت‌ها خواهد شد.

نتیجه تحقیقی که شرکت پرایس واتر هواس کوپر^۳ در سال ۲۰۱۵ انجام داد، نشان می‌دهد که ۹۲ درصد از شرکت‌های خصوصی شرکت‌کننده در این تحقیق، از اهداف هفده‌گانه آگاهی دارند. ۷۱ درصد از شرکت‌های خصوصی اقداماتی در راستای اهداف پایداری شروع کرده‌اند و ۴۱ درصد می‌خواسته‌اند برای انجام دادن اقدامات لازم تا قبل از رسیدن به سال ۲۰۲۰ برنامه‌ریزی کنند. این در حالیست که تنها ۱۳ درصد از شرکت‌ها ابزار دقیقی برای اندازه‌گیری میزان اثرگذاری فعالیت‌هایشان بر اهداف توسعه پایدار دارند و این نشان می‌دهد که نیاز جدی برای ایجاد روشی جهانی برای تعیین شاخص‌های ویژه برای صنایع به منظور اندازه‌گیری میزان کمک شرکت‌ها در دستیابی به اهداف توسعه پایدار وجود دارد.

نتیجه تحقیقی که UNWTO و UNDP با مشارکت ۲۰ شرکت مهم گردشگری در طول سالهای ۲۰۱۶ و ۲۰۱۷ انجام دادند، نشان داده است که ۶۰ درصد از شرکت‌های گردشگری به مشتریانشان برنامه‌های سفری پایدار را پیشنهاد می‌کنند تا بتوانند بر رفتار گردشگران تاثیرگذار باشند. مثلاً بعضی از این شرکت‌ها میزان اثرات منفی محیط‌زیستی هر یک از برنامه‌های گردشگری را محاسبه و در اختیار مشتری می‌گذارند تا مشتریان بتوانند در تصمیم‌گیری‌هایشان برای انتخاب برنامه سفر این بعد را نیز در نظر بگیرند و انتخاب‌های سبزتری داشته باشند. باروندافزایش تقاضا برای محصولات گردشگری پایدار، ارایه این نوع از خدمات توسط شرکت‌های گردشگری از توجیه اقتصادی برای آن‌ها نیز برخوردار است و این شرکت‌ها خود را به عنوان تامین کنندگان و تاثیر گذاران دستیابی به راه‌های پایدار محسوب می‌کنند.

اقامتگاه‌ها نقش مهمی در دستیابی به هدف شماره ۱۲ (تولید و مصرف مسئولانه) در مناطق گردشگری دارند. تامین محصولات مورد نظر از تامین کنندگان محلی، مصرف مسئولانه منابع مانند آب و انرژی، داشتن مدیریت پایدار در اقامتگاه‌ها، کاهش تولید زباله و بازیافت و انتخاب گزینه‌های صحیح در طول زنجیره تامین توریسم همه از فعالیت‌هایی هستند که هدف شماره ۱۲ را دنبال می‌کنند.

مثال ۳

شرکت‌های حمل و نقل با بهینه کردن مصرف سوخت از طریق نوآوری‌ها و بهبود عملکرد مثلا سرمایه‌گذاری برای استفاده از ماشین‌ها، کشتی‌ها و هواپیماهایی که مصرف سوخت آن‌ها حداقل است، ایجاد تغییرات در تجهیزات قدیمی، سبک تر کردن وسایل داخلی هواپیماها، استفاده از یک موتور هواپیما هنگام تاکسی کردن آن، بهبود برنامه ریزی مسیرهای حرکتی، استفاده بهینه از خنک کننده‌ها، ارایه دستگاه‌های دیجیتال برای حمایت از کارکنان در فعالیتهای مربوط به مصرف انرژی، استفاده از سوخت‌هایی که میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای آن‌ها پایین است، اجرای برنامه‌های کربن آفست^۴ و همکاری با سایر صنایع می‌توانند دستیابی به هدف ۱۳ (اقدام برای اقلیم) را تسریع کنند.

4-Carbon Offsetting

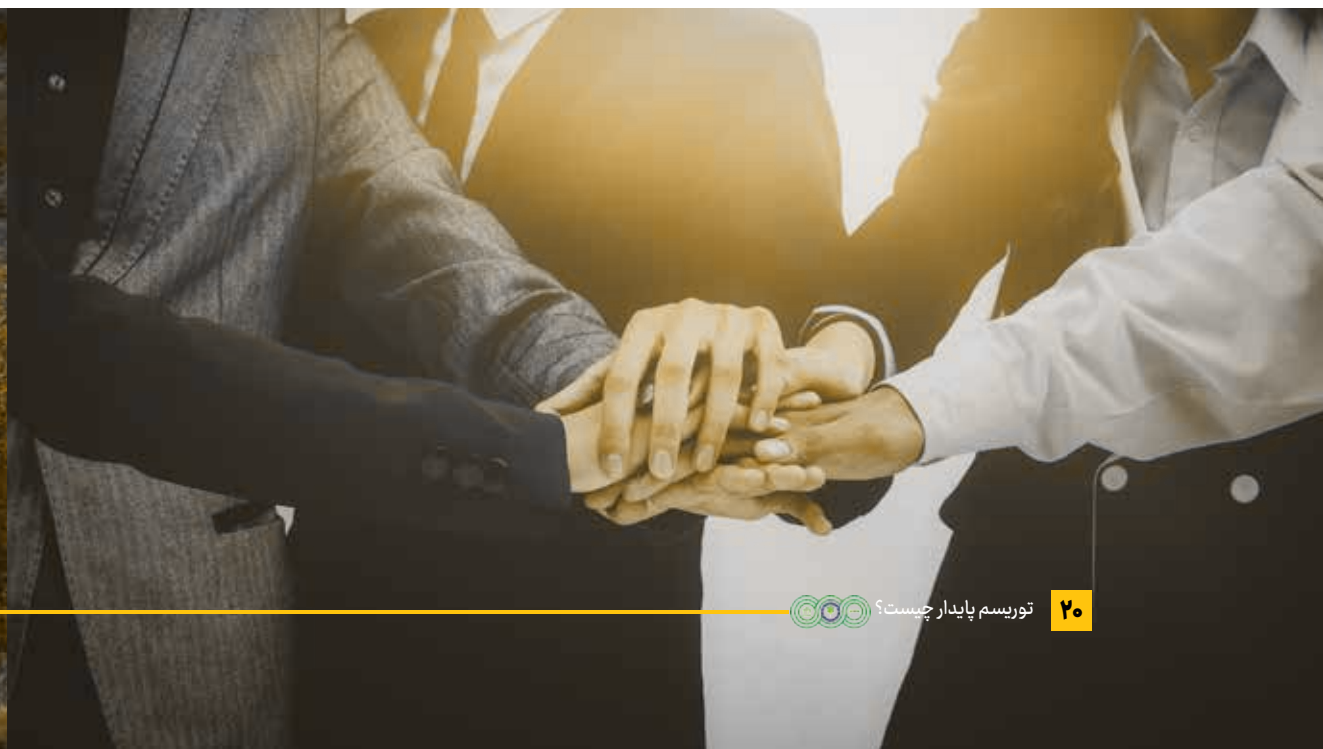

نقش دولت‌ها در دستیابی به توریسم پایدار

صنعت توریسم بدون شک برای رسیدن به پایداری و کمک در دستیابی به اهداف هفده‌گانه نیاز به حمایت دولت‌ها دارد. دولت‌ها شکل دهنده چارچوب اصلی برای حرکت به سوی پایداری هستند. سیاست‌ها و راهنمایی‌هایی که به ایجاد انگیزه اقتصادی برای پایدار کردن روش‌های کاری و تجهیزات کمک می‌کنند، منجر به تشویق بخش خصوصی، بانک‌ها و شرکت‌های سرمایه‌گذاری و کمک صنعت توریسم در رسیدن به اهداف پایداری می‌شود. به ویژه اگر سیاست‌گذاران بتوانند رفتار کاری شرکت‌ها را با قبول و رعایت استانداردهای بین‌المللی پایداری که اجازه اندازه‌گیری اثرات اقداماتشان را در راستای رسیدن به اهداف پایداری می‌دهد و به هم راستا کردن و انسجام بهتر این اقدامات در داخل کشورها و بین کشورها کمک می‌کند، شکل دهند.

استراتژی‌های توسعه ملی، که اساس اهداف هفده‌گانه در سطح ملی هستند، می‌بایست با طراحی دقیق سیاست‌های توریسم تقویت شوند تا بتوانند تلاش‌های کشورها را در دستیابی به اهداف هفده‌گانه حمایت کنند.

سیاست‌گذاران با درست کردن چارچوبی از سیاست‌های حمایت‌کننده، ارائه یارانه‌های هوشمند و ایجاد انگیزه برای رقابت، با در نظر گرفتن همه جوانب و اصول پایداری، می‌توانند حرکت شرکت‌های خصوصی در به کار گرفتن و تعهد به اهداف پایداری در روش‌های کاری آنها را تسریع کنند.

شرکت‌های خصوصی با اندازه‌های کوچک و متوسط که بخش قابل توجهی از این صنعت را تشکیل می‌دهند می‌بایست نسبت به موضوع توریسم پایدار حساس شوند و دسترسی به دانش و ظرفیت مورد نیاز برای آن‌ها فراهم شود. به عنوان مثال، تشویق این شرکت‌ها برای سرمایه‌گذاری در تکنولوژی‌های سبز و اعمال روش‌های کاری پایدار از وظایف دولت‌ها است. در شرایطی که تشویق به اقدامات داوطلبانه از طرف شرکت‌های خصوصی کافی نیست، دولت می‌بایست اهداف مشخصی تعیین کند و با سیاست‌های معین و ایجاد انگیزه برای حمایت و راهنمایی این شرکت‌ها آن‌ها را در راستای پایداری هدایت کند و مشوق نوآوری باشد. بنابراین پایداری بخش خصوصی به مقدار قابل توجهی بستگی به سیاست‌های حمایت‌کننده و سیستم‌های تامین مالی دولت دارد. به دلیل نقش مستقیم و غیر مستقیم صنعت توریسم در دستیابی به اهداف هفده‌گانه، همکاری و در جریان قرار گرفتن مقام‌های دولتی در بخش توریسم هنگام برنامه‌ریزی و تصمیمات ملی مرتبط با اهداف هفده‌گانه ضروری است. در صورت عدم حضور این مسئولین امکان از دست دادن پتانسیل حقیقی توریسم در دستیابی به اهداف هفده‌گانه وجود خواهد داشت.

گفتمان سازنده میان تمام ذی‌نفعان شامل انواع وزارت‌خانه‌ها و سازمان‌های بخش دولتی مرتبط، شرکت‌های خصوصی، انجمن‌ها و موسسات غیرانتفاعی و اساتید دانشگاه‌ها برای تنظیم سیاست‌های دولت ضروری است. بدین ترتیب تمام ذی‌نفعان از برنامه‌ها مطلع شده و از اثرات بین سازمانی و فعالیت‌هایی که نیاز به مشارکت گروه‌های کاری مختلف دارد، مطلع می‌شوند و ذی‌نفعان مختلف می‌توانند نتیجه بهتری از جمع شدن و هماهنگ شدن فعالیت‌های همدیگر بگیرند.

عکس: انوشه پیربادیان

نقش ارگان‌های غیر انتفاعی در دستیابی به توریسم پایدار

آموزش، اطلاع رسانی و ترویج گردشگری پایدار، به عنوان ابزاری برای دستیابی به توسعه پایدار، در میان تمام ذی‌نفعان (دولت، بخش خصوصی، گردشگران، مردم محلی) می‌تواند از اهداف کاری ارگان‌های غیرانتفاعی مرتبط با موضوع توریسم باشد.

میزبانی برای برگزاری مسابقه توریسم پایدار در ابعاد ملی، منطقه‌ای و محلی در رابطه با نوآوری‌ها و تحقیقات مرتبط با توریسم پایدار.

انجام تحقیق روی موضوع توریسم پایدار و ارتباط آن با اهداف هفده گانه و تدوین و انتشار راهنماها

ایجاد کارگروه‌های بین‌سازمانی برای تبادل اطلاعات و گفت‌وگو در باره موضوع توریسم پایدار (با سازمان‌هایی مانند سازمان محیط زیست، وزارت فرهنگ، سازمان گردشگری، وزارت کشاورزی و غیره)

نوآوری برای ایجاد همکاری بین بخش خصوصی و دولت

راهنمایی و تشویق شرکت‌های خصوصی به تبعیت از راهنماهای بین‌المللی و تشویق این شرکت‌ها به تنظیم گزارش سالانه پایداری

برگزاری نشست‌های کنفرانس‌ها، تولید منابع متنوع ارتباطی، ایجاد شبکه‌های اجتماعی، مصاحبه با ذی‌نفعان، برگزاری کمپین ویژه درباره سفر مسئولانه برای توریست‌ها، نوشتن مقاله، پیدا کردن پروژه‌های موفق و اطلاع‌رسانی به سایرین درباره آن‌ها.

همکاری در اجرای فعالیت‌های پیشنهادی UNWTO مانند برقراری نمایشگاه‌ها، برگزاری مسابقات مختلف در زمینه عکاسی، مقاله‌نویسی، تحقیق و غیره)

همکاری در ایجاد و توسعه استفاده از ابزارهای اندازه‌گیری توریسم پایدار⁵

طراحی و پیشنهاد به شرکت‌ها و دولت برای برنامه‌ها و سیاست‌هایی که به نفع زنان، جوانان و توان‌یابان است. (آموزش این گروه‌ها توسط ارگان‌های غیر انتفاعی به طور ویژه به منظور کارایی و یاد گرفتن مهارت‌های خاص برای انجام کاری ویژه توصیه می‌شود.)

5-Sustainable Tourism Observatories, Tourism Satellite Accounts, environmental indicators, peace indicators, etc
6-Global Code of Ethics for Tourism

نقش مردم محلی در دستیابی به توریسم پایدار

جلب همکاری و مشارکت مردم محلی برای حفظ منافع آن‌ها و افزایش شفافیت و مسئولیت‌پذیری مسئولین توسعه توریسم ضروری است. ولی در عمل اغلب این همکاری‌ها تنها به صورت تئوری و فقط بر روی کاغذ مطرح می‌شود. چگونگی همکاری جوامع محلی و ترکیب کردن نظرات آن‌ها در مراحل برنامه‌ریزی و اجرا در عمل خیلی هنوز واضح نیست. حتی نقش مسئولان دولت‌های محلی هم با اینکه بازیکنان اصلی در دستیابی به توریسم پایدار هستند نیز مشخص نیست. در بیشتر مواقع همکاری مردم محلی داوطلبانه است. برای افزایش این همکاری، باید روش صحیحی پیدا کرد. ایجاد حق برای جوامع محلی به منظور جلب همکاری و مشارکت آن‌ها در تمام سطوح تصمیم‌گیری، نیاز به ایجاد و تدوین قانون و مقررات دارد. توانمندسازی و ظرفیت‌سازی برای مشارکت معنی‌دار و موثر جوامع محلی در مراحل برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری ضروری است. حقوق بشر و خودکفایی در تصمیم‌گیری جوامع محلی می‌بایست هسته اصلی هر نوع از توسعه توریسم باشد. این تصمیم‌گیری شامل حق مشارکت و مشورت معنی‌دار و رضایت آزادانه قبلی و آگاهانه^۷ برای هر نوع و میزان توسعه توریسم ضروری است.

7-Free, Prior and Informed Consent (FPIC)

عکس: انوشه پیربادیان

عکس: انوشه بیرادیان

موفقیت توریسم، در بهتر شدن کیفیت زندگی مردم خود را نشان می‌دهد و دارای معنی می‌شود. توریسم اثر چشمگیری بر روی زندگی روزمره مردم، فرهنگ و محیط زیست آن‌ها دارد. تنها توریسمی که شرایط خوب زندگی برای مردم محلی، شرایط خوب کاری برای کارکنانش، حفظ محیط زیست و منابع طبیعی، تامین حقوق زنان، کودکان، اقلیت‌ها، مردم بومی و حذف تبعیض و عدم تساوی و فقر را در نظر بگیرد، ابزاری برای توسعه پایدار خواهد بود.

به حاشیه راندن فعالیت‌های تجاری کوچک و تامین خدمات و محصولات مورد نیاز توریسم از خارج مناطق توریستی، شرایط این بنگاه‌های اقتصادی کوچک را بدتر خواهد کرد. در صورت توسعه توریسم، منافع اقتصادی و اجتماعی آن باید بصورت منصفانه به جوامع محلی برسد. به بیان دیگر توریسم تنها نباید به نفع گردشگر باشد بلکه جامعه میزبان نیز باید از این توسعه نفع ببرد و هر دو طرف می‌باید شرایط یکدیگر را درک کرده و علاقه و احترام متقابل برای یکدیگر قائل باشند.

نقش گردشگران در دستیابی به گردشگری پایدار

پذیرش مسئولیت از طرف گردشگران در انتخاب نوع سفرهایشان با توجه به اصولی مانند داشتن حداقل اثر منفی بر محیط زیست، استفاده بهینه از منابع، احترام به جوامع بومی و فرهنگشان، حمایت اقتصادی از جامعه محلی، استفاده از خدمات شرکت‌هایی که به اصول پایداری توجه دارند و احترام به حقوق بشر، در بحث گردشگری مسئولانه مطرح است. به بیان دیگر، داشتن حداقل اثر منفی محیط‌زیستی، اقتصادی و اجتماعی بر مراکز گردشگری وظیفه اصلی توریست‌ها است.^۸

۸- جزئیات این اصول را می‌توانید در راهنمایی که درباره این موضوع تنظیم شده اند مطالعه کنید:
<https://webunwto.s3.eu-west-1.amazonaws.com/s3fs-public/2020-03/tips-for-responsible-traveller-EN.pdf>

متاسفانه در حال حاضر در بسیاری از مراکز توریستی، معیار موفقیت این مناطق، تعداد توریست و میزان درآمد این مناطق است نه میزان پایداری آن‌ها در طول زنجیره تامین و اثراتی که تعداد بالای توریست^۹ بر شرایط اجتماع و محیط زیست می‌گذارد. مثلاً تعداد بازدید کنندگان از یک مکان تاریخی یا طبیعی شاخص موفقیت یک مکان گردشگری است، به جای اینکه مشکل ازدحام و تاثیر آن بر کیفیت شرایط بازدید کنندگان و همچنین اثراتی که شلوغی و ازدیاد وسایل نقلیه بر ساکنین نزدیک مرکز گردشگری و محیط زیست آن‌ها دارد در نظر گرفته شود.

اگر ارتباط توریسم و اهداف هفده گانه توسعه پایدار را درک کنیم، ضرورت تغییر روش‌های گردشگری را برای داشتن دنیایی بهتر متوجه می‌شویم. این درحالی است که روش‌های رایج کنونی توریسم نه تنها در رسیدن به این اهداف کمک نمی‌کنند بلکه دستیابی به آن‌ها را به مخاطره می‌اندازد.

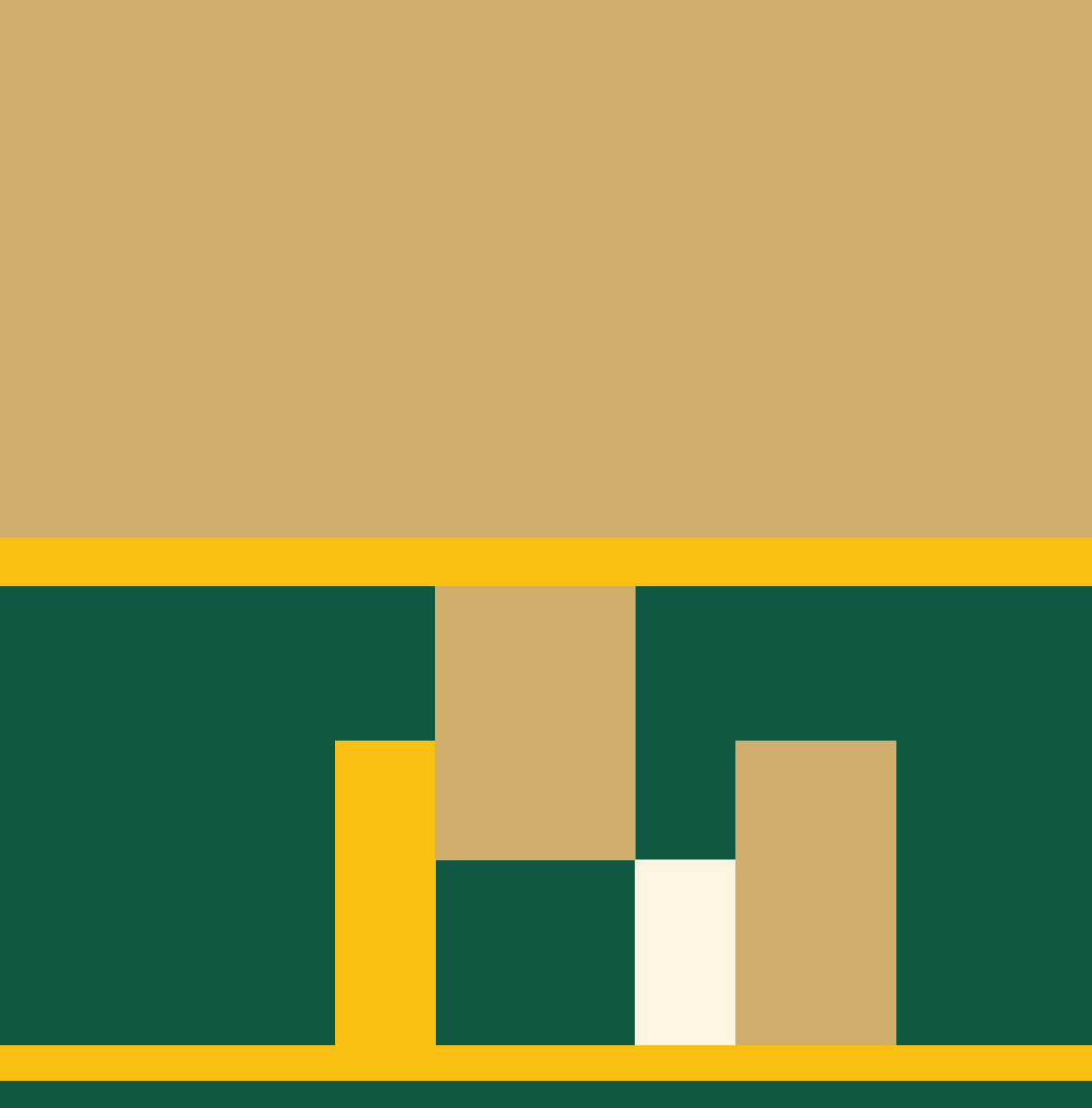
ایجاد تغییر اندک در روش‌های کاری و انتخاب انجام کارهای ساده، دستیابی به اهداف آسان و شروع به استفاده از اصطلاحاتی مانند "توریسم پایدار" و "توریسم مسئولانه"، تغییر مورد نیاز را برای رسیدن به توریسم پایدار بوجود نخواهد آورد. تغییر بنیادی در تمام بخش‌های صنعت توریسم از طرف تمام ذی نفعان است که "توریسم پایدار" را معنی دار و اثر بخش می‌کند.

اراده سیاسی قوی دولت‌ها، همکاری بخش خصوصی، فعالیت مراکز غیر دولتی، توجه رسانه‌ها، تحقیق در مراکز دانشگاهی و مسئولیت پذیری گردشگران همه با هم برای دستیابی به توریسمی که در راستای اهداف هفده گانه است ضروری هستند.

منابع

- 1-<https://spaces.oneplanetnetwork.org/system/files/10yfp-stp-brochure-en.pdf>
- 2-<http://www.transforming-tourism.org/towards-the-transformation-of-tourism.html>
- 3-http://www.tourism4development2017.org/wp-content/uploads/2017/04/iy_roadmap_en_web.pdf
- 4-<http://www.tourism4development2017.org/knowledge/tourism-sustainable-development-goals-journey-2030>
- 5-<http://www.transforming-tourism.org>
- 6-<http://tourism4sdgs.org/tourism-for-sdgs/tourism-and-sdgs>
- 7-<https://www.unwto.org/sustainable-development>
- 8-<https://www.oneplanetnetwork.org/sustainable-tourism>
- 9-<https://webunwto.s3-eu-west-1.amazonaws.com/2019-08/folderfactsheetweb.pdf>

Co-funded by
the European Union

طراحی و صفحه آرایی: سعید عزتی

نویسنده: نگار قدیمی